

Vlaams
Parlement

ingediend op **1908** (2018-2019) – Nr. 1
12 maart 2019 (2018-2019)

Voorstel van decreet

van Annick De Ridder, Dirk de Kort, Sas van Rouveroj,
Bert Maertens, Martine Fournier en Paul Van Miert

houdende de havenkapiteinsdienst

TOELICHTING

1. Context

Onder ieder havenbedrijf ressorteert een havenkapiteinsdienst. Die is belast met het nemen van alle maatregelen ter vrijwaring van de openbare orde, de rust en de veiligheid van de exploitatie van de haven. Zo kan een havenkapiteinsdienst onder meer zorgen voor de regeling van goederenbehandeling en -opslag, het in- en ontschepen van passagiers, de regeling van de toegankelijkheid van en de verkeersafwikkeling in het havengebied, de vrijwaring van het milieu enzovoort.

Deze dienst, met onder meer de voormelde taakstellingen, wordt expliciet genoemd in artikel 14 van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens (het Havendecreet). Het is echter een wet van 1936, meer bepaald de wet van 5 mei 1936 tot vaststelling van het statuut der havenkapiteins, die de juridische contouren regelt. Deze wet is op verschillende vlakken achterhaald en staat een dynamisch nautisch beheer binnen een havengebied in de weg.

De Vlaamse overheid en de havenbedrijven hebben daarom het initiatief genomen om deze regelgeving te actualiseren. In de Overlegraad (overleg tussen de Vlaamse overheid en de Vlaamse havens) zijn daarvoor reeds in 2013 de eerste initiatieven genomen. Een specifieke werkgroep onder leiding van de Vlaamse havencommissaris is in het leven geroepen, met vertegenwoordigers van de havenbedrijven (Antwerpen, Zeebrugge, Gent, Oostende) en het Vlaamse Gewest, met als taak de aanpassing van de wet van 1936 uit te werken.

De besprekingen hebben in de vorige legislatuur niet tot een definitief ontwerp geleid en de werkgroep hervatte onder leiding van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken haar werkzaamheden na de verkiezingen.

Er is uiteindelijk voor geopteerd om een afzonderlijk decreet op te maken voor het Vlaamse Gewest, veeleer dan te werken met aanpassingen aan de federale wet. Daarbij hoort de volgende kanttekening, pro memorie: het Vlaamse Gewest heeft in het verleden reeds wijzigingen aangebracht aan de wet, onder meer met betrekking tot de benoemingsvoorwaarden voor een havenkapitein.

Onder meer bij de volgende instanties werden (externe) adviezen ingewonnen:

- advocatenkantoren (adviezen werden ingewonnen door het Havenbedrijf Antwerpen):
  - Eric Van Hooydonk Lawyers;
  - Eubelius;
- het parket-generaal van Antwerpen.

De aanpassingen aan de bestaande regelgeving houden onder meer het volgende in:

- diversificatie van functiehouders, met bijbehorende (expliciet omschreven) bevoegdheden:
  - havenkapiteins (bevoegd voor de havenpolitieverordeningen en voor alle andere misdrijven binnen het havengebied), haveninspecteurs (bevoegd voor havenpolitieverordeningen) en havenagenten (bevoegd voor havenpolitieverordeningen, beperkt tot een specifiek omschreven domein), havenluitnants (staan de havenkapitein bij in zijn ambtsplichten);
  - het havenbedrijf: legt de functies vast die de personeelsleden met deze bepaalde rangen uitvoeren;
- actualisatie van sancties/sanctiearsenaal (onder andere verhoging van boetebedragen, mogelijkheid tot onmiddellijke inning of minnelijke schikking) en om-

- schrijving van de rechten waarover de functiehouders beschikken voor het uitvoeren van onderzoek en analyses, het opleggen van veiligheidsmaatregelen);
- aannahme van havenpolitieverordeningen, niet langer door de (verschillende) betrokken gemeenten, maar door de raad van bestuur van het desbetreffende havenbedrijf, waarbij voorzien is in de goedkeuring of weigering door de Vlaamse Regering;
  - mogelijkheid om overeenkomsten te sluiten met andere overheden in verband met de samenwerking bij de uitvoering van politionele taken;
  - benoeming van zowel contractuele als statutaire personeelsleden van de havenkapiteinsdienst met politionele taken;
  - clausule over de beperking van de aansprakelijkheid voor personeel van de havenkapiteinsdienst, die gelijkwaardig is aan die van vergelijkbare functionarissen bij de Vlaamse overheid.

2. Algemene toelichting

Ingevolge de bijzondere wet tot hervorming der instellingen (BWHI) van 8 augustus 1980, gewijzigd en aangevuld door de bijzondere wet van 8 augustus 1988, verkregen de gewesten de bevoegdheid voor de havens en hun aanhorigheden.

Met dit voorstel van decreet wordt beoogd de werking van de havenkapiteinsdiensten van de Vlaamse havens te optimaliseren. De havenkapiteinsdiensten zijn de bijzondere politiediensten binnen de havenbedrijven, die belast zijn met het politionele toezicht op de bedrijvigheid binnen de haven. Nu is dit geregeld in de wet van 5 mei 1936 tot vaststelling van het statuut der havenkapiteins. Om in een adequaat toezicht en een adequate handhaving in de Vlaamse havens te kunnen voorzien dringt een aanpassing van de wet van 5 mei 1936 zich op.

In het voorstel van decreet dat voorligt, komen verschillende aspecten aan bod, onder meer: benoeming en ontslag van de havenkapiteins, andere functies binnen de havenkapiteinsdienst, aansprakelijkheid, bevoegdheden, organisatie en sancties.

Artikel 11, derde lid, van de BWHI bepaalt dat de gewesten binnen de grenzen van hun bevoegdheden bij decreet de niet-naleving van hun bepalingen strafbaar kunnen stellen en de straffen wegens die niet-naleving bepalen. Binnen de grenzen daarvan kunnen de decreten ook:

- 1° de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie toekennen aan de beëdigde ambtenaren van de gemeenschaps- of gewestregering, of van instellingen die onder het gezag of het toezicht van de gemeenschaps- of gewestregering ressorteren;
- 2° de bewijskracht regelen van processen-verbaal;
- 3° de gevallen bepalen waarin een huiszoeking kan plaatshebben.

Een aantal bepalingen van het voorliggende voorstel van decreet gaan verder dan wat begrepen is in de gewestbevoegdheid op grond van artikel 11, derde lid, van de BWHI, zoals de toekenning van hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan havenkapiteins en haveninspecteurs, of de bevoegdheden tot aanhouding (buiten heterdaad) door leden van de havenkapiteinsdienst. De decreetgever kan hier evenwel in voorzien op grond van artikel 10 van de BWHI, namelijk bij de uitoefening van de impliciete bevoegdheden van het gewest. Aan de voorwaarden die daaraan worden gesteld, is voldaan:

- het optreden van de decreetgever op dit punt is immers noodzakelijk voor de uitoefening van de eigen bevoegdheden van het gewest. Het voorstel van decreet blijft volledig binnen de scope van de gewestelijke bevoegdheden voor de havens. De bevoegdheden die aan de leden van de havenkapiteinsdienst worden toegekend, moeten een performant toezicht en een performante hand-

- having binnen de Vlaamse havengebieden waarvoor het gewest bevoegd is, mogelijk maken;
- de aangelegenheid leent zich tot een gedifferentieerde regeling. De havenkapiteinsdiensten zijn dagelijks binnen het havengebied werkzaam en kennen de havenbedrijvigheid door en door. Deze activiteiten zijn niet zomaar vergelijkbaar met de context buiten het havengebied. In die mate is het verantwoord dat een specifieke regeling wordt uitgewerkt voor het toezicht en de handhaving daarop, en dat het gewest die kan bepalen, gelet op zijn bevoegdheid voor de havens en aanhorigheden;
  - de weerslag van de desbetreffende bepalingen op de aan de federale overheid voorbehouden aangelegenheid is slechts marginaal. Het voorstel van decreet is enkel van toepassing binnen de havengebieden, zoals omschreven is in het Havendecreet, waarbinnen een specifieke regeling gerechtvaardigd is. Bovendien waren sommige bepalingen reeds ingeschreven in de wet van 1936 (bijvoorbeeld de toekenning van hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan de havenkapiteins bij de wet van 1936), of ze gelden reeds geruime tijd in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (cf. de ordonnantie van 6 november 2003 tot wijziging van de ordonnantie van 3 december 1992 betreffende de exploitatie en de ontwikkeling van het kanaal, de haven, de voorhaven en de aanhorigheden ervan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en van de wet van 5 mei 1936 tot vaststelling van het statuut der havenkapiteins). In de mate dat met het voorstel van decreet bijkomende bevoegdheden worden toegekend aan leden van de havenkapiteinsdienst (bijvoorbeeld de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan de haveninspecteurs), heeft dit geen weerslag op de bevoegdheden van de federale overheid. Met het voorstel van decreet wordt ook geenszins aan de bevoegdheden van andere politiediensten geraakt.

3. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Het opheffen van de wet van 5 mei 1936 tot vaststelling van het statuut der havenkapiteins en het opnemen van de nieuwe regeling in dit voorstel van decreet is een gewestaangelegenheid. Voor de bepalingen die op het domein van de federale bevoegdheid zouden treden, wordt een beroep gedaan op de impliciete bevoegdheden van het Vlaamse Gewest.

Artikel 2

In artikel 2 zijn een aantal definities opgenomen. Hierbij wordt voor verschillende begrippen verwezen naar het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens (het Havendecreet). De definitie van havenpolitieverordening is gebaseerd op artikel 14 van het Havendecreet van 2 maart 1999.

Artikel 3

Artikel 14 van het Havendecreet van 2 maart 1999 bepaalt dat onder ieder havenbedrijf een havenkapiteinsdienst ressorteert, opgericht overeenkomstig de wet van 5 mei 1936.

Aangezien de wet van 5 mei 1936 wordt opgeheven voor het Vlaamse Gewest, bepaalt dit artikel dat het voorstel van decreet van toepassing is op de havenkapiteinsdienst die onder een havenbedrijf ressorteert.

Artikel 4

Het eerste lid noemt de kerntaak van de havenkapiteinsdienst en is gebaseerd op artikel 14 van het Havendecreet van 2 maart 1999. De havenkapiteinsdienst is

een bijzondere administratieve politie, die toezicht uitoefent op de naleving van de reglementen van bijzondere administratieve havenpolitie, met name de havenpolitieverordeningen. De havenkapiteinsdienst is bevoegd binnen het havengebied. Voor de verkeersafwikkeling van en naar het havengebied wordt gewezen op de bestaande samenwerking van de havenkapiteinsdienst met andere overheden via overeenkomsten en in het kader van artikel 8, punt 2, van het verdrag van 21 december 2005 tussen het Vlaamse Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake het gemeenschappelijk nautisch beheer in het Scheldegebied (het GNB-verdrag).

In het tweede lid wordt de procedure uiteengezet voor de vaststelling van de havenpolitieverordeningen. Die worden conform het voorliggende voorstel van decreet opgesteld en goedgekeurd door de (bevoegde organen van de) havenbedrijven. Vervolgens worden ze ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering beschikt over een periode van negentig dagen om de politieverordening goed te keuren of te weigeren. Indien binnen die termijn geen beslissing is genomen, wordt de Vlaamse Regering geacht de havenpolitieverordening goed te keuren. Na goedkeuring of na verloop van negentig dagen zonder uitdrukkelijke beslissing laat het havenbedrijf in het Belgisch Staatsblad bekendmaken dat de havenpolitieverordening is vastgesteld. De tekst zelf van de havenpolitieverordeningen zal door de havenbedrijven op de geëigende manieren aan de havengebruikers en het publiek ter beschikking worden gesteld. De havenpolitieverordeningen zullen in werking treden vanaf de dag dat hun vaststelling is bekendgemaakt.

De voormelde verordeningsbevoegdheid kan aan de havenbedrijven worden toegekend in de mate dat de draagwijdte ervan beperkt is tot het politiereglement binnen de haven en van technische aard is, zodat de havenbedrijven die de reglementering moeten toepassen, ook het best geplaatst zijn om die met kennis van zaken uit te werken. In een dergelijk politiereglement worden ook geen politieke beleidskeuzes gemaakt. Bovendien bepaalt het voorstel van decreet uitdrukkelijk dat de havenpolitieverordeningen die door de havenbedrijven worden aangenomen, voor goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd en dat de vaststelling in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt, hetgeen voldoende waarborgen biedt.

In het derde lid wordt aangegeven dat de havenkapiteinsdienst naast de politionele taak ook nog een beheerstaak kan hebben: de havenkapiteinsdienst kan door het havenbedrijf ingeschakeld worden in het beheer van de haven. In de praktijk kunnen havenkapiteinsdiensten effectief betrokken worden bij de uitoefening van de drie andere havenbestuurlijke bevoegdheden: de organisatie van openbare havendiensten, de inning van havengelden en het (duurzaam) beheer van het havendomein, bijvoorbeeld de oliecalamiteitenbestrijding.

Artikel 5

De havenkapiteinsdienst zal, wat zijn taakstelling betreft, per haven verschillend zijn naargelang van de aard van de haven, en naargelang van de keuzes en ambities van het havenbedrijf.

Een havenbedrijf en andere instanties krijgen in het tweede lid de mogelijkheid om een overeenkomst te sluiten met betrekking tot de samenwerking bij de uitvoering van politionele taken. Deze samenwerking kan tot gevolg hebben dat het geografische ambtsgebied van een havenkapiteinsdienst wordt uitgebreid, zodat een havenkapiteinsdienst kan optreden in gebieden die grenzen aan het eigenlijke ambtsgebied, of dat hun taken duidelijk worden afgebakend ten opzichte van elkaar. Indien zo'n overeenkomst tussen een havenbedrijf en een andere instantie in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd, heeft die verbindende kracht ten

aanzien van derden. Het spreekt voor zich dat niet alle overeenkomsten tussen instanties moeten worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Artikel 6

Er wordt expliciet bepaald dat de politionele bevoegdheden zowel door statutaire als door contractuele personeelsleden van het havenbedrijf kunnen worden uitgeoefend. Er wordt opgemerkt dat in 2003 reeds werd bepaald dat de bevoegdheden die worden toegekend aan de havenkapitein, de adjunct-havenkapitein en de haveninspecteurs van de Haven van Brussel, zowel door statutaire als contractuele personeelsleden kunnen worden uitgeoefend (ordonnantie van 6 november 2003 tot wijziging van de ordonnantie van 3 december 1992 betreffende de exploitatie en de ontwikkeling van het kanaal, de haven, de voorhaven en de aanhorigheden ervan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en van de wet van 5 mei 1936 tot vaststelling van het statuut der havenkapiteins), en dat de afdeling Wetgeving van de Raad van State destijds hierbij geen opmerkingen heeft gemaakt.

Artikel 7

Er wordt bepaald dat de politionele taken, vermeld in artikel 4, eerste lid, door de havenkapiteinsdienst onafhankelijk van het havenbedrijf moeten worden uitgevoerd. In geval van conflictsituaties moet het veiligheidsaspect altijd voorrang hebben op het economische aspect.

Artikel 8

Er wordt een specifieke aansprakelijkheidsregeling opgenomen voor personeelsleden van het havenbedrijf die behoren tot de havenkapiteinsdienst en die politionele bevoegdheden hebben, maar enkel voor activiteiten die behoren tot de kerntaak van de havenkapiteinsdienst. De specifieke aansprakelijkheidsregeling is gebaseerd op die voor personeelsleden van het verkeersbegeleidingssysteem en het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum (MRCC), meer bepaald artikel 57 van het decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum.

Artikel 9

Het huidige artikel 2 van de wet van 5 mei 1936 wordt hernomen, met dien verstande dat melding wordt gemaakt van de nieuwe rangen van haveninspecteur en havenagent, en dat, wanneer er meer dan één havenkapitein is, er geen goedkeuring meer nodig is van de bevoegde minister om de havenkapitein aan te wijzen aan wie de andere ondergeschikt zijn.

Artikel 10

Artikel 10 bepaalt de functie en de benoeming of aanwerving van de havenkapiteins.

In de huidige artikelen 3 en 5 van de wet van 5 mei 1936 is bepaald dat de havenkapiteins worden benoemd en ontslagen door de Vlaamse Regering. In de nieuwe regeling is het het havenbedrijf dat havenkapiteins benoemt of aanwerft, en ontslaat. Er wordt bepaald dat de havenkapiteinsdienst voor de politionele taken onafhankelijk optreedt van het havenbedrijf (cf. artikel 7). Als waarborg voor deze onafhankelijkheid wordt bepaald dat de beslissing van een havenbedrijf tot ontslag of ontheffing uit de functie (in geval van verandering van functie binnen een havenbedrijf) van een havenkapitein, onderworpen is aan de goedkeuring van de Vlaamse Regering. De regeling van dit goedkeuringstoezicht is overgenomen

uit het Havendecreet (artikel 22), met dien verstande dat de beslissingstermijn van de Vlaamse Regering in het voorliggende voorstel van decreet negentig dagen bedraagt (in plaats van dertig dagen).

Indien het evenwel om een contractueel personeelslid gaat voor wie het havenbedrijf een ontslag om dringende reden zou moeten invoeren, is er geen vereiste tot goedkeuring door de Vlaamse Regering, aangezien er in dat geval een heel korte termijn van toepassing is. Dit kan zich evenwel slechts voordoen onder uitzonderlijke omstandigheden, waarbij rekening wordt gehouden met de strenge vereisten bij een ontslag om dringende reden.

In paragrafen 2, 3 en 4, tweede lid, wordt het huidige artikel 7 van de wet van 5 mei 1936 hernomen. Met betrekking tot de toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie kan verwezen worden naar de algemene toelichting.

In paragraaf 4, eerste lid, wordt het huidige artikel 4 van de wet van 5 mei 1936 hernomen, met dien verstande dat aan punt 1° de woorden "en houder zijn van een bachelor- of masterdiploma in de nautische wetenschappen" worden toegevoegd en dat een punt 4° wordt toegevoegd.

In paragraaf 5 worden de tuchtstraffen die opgenomen zijn in het huidige artikel 16 van de wet van 5 mei 1936, niet hernomen. In de nieuwe regeling bepaalt het havenbedrijf de tuchtstraffen (voor de statutaire personeelsleden) of de sancties: het havenbedrijf stelt de tuchtstraffen vast die in het algemeen mogelijk zijn en legt de tuchtstraffen op in individuele gevallen. Wel blijft behouden dat de tuchtstraffen of sancties wegens een fout die begaan wordt in de uitoefening van het ambt van gerechtelijke politie, slechts kunnen worden toegepast op voorstel van de procureur-generaal. Dit geldt niet in geval van een ontslag conform de bepalingen van het voorstel van decreet.

Artikel 11

De essentie van het huidige artikel 9 van de wet van 5 mei 1936 wordt hernomen. Havenbedrijven die momenteel havenluitnants in dienst hebben, kunnen die behouden.

Artikel 12

Er wordt een nieuwe rang vastgesteld: die van haveninspecteur. Dit artikel biedt een nieuwe mogelijkheid voor een havenbedrijf dat daar gebruik van wil maken.

De haveninspecteurs werken onder het gezag van een havenkapitein. Ze zijn enkel bevoegd voor de uitvoering van de havenpolitieverordeningen en kunnen in dit verband bevelen geven, inbreuken vaststellen en zelf processen-verbaal opstellen. In de uitoefening van deze plichten zijn ze officieren van gerechtelijke politie (zie ook de algemene toelichting). Ze leggen voor hun indiensttreding als haveninspecteur eveneens de eed af voor de rechtbank van eerste aanleg (cf. havenkapitein). De beslissing van een havenbedrijf om een haveninspecteur te ontslaan of uit zijn functie te ontheffen is onderworpen aan het advies van de havenkapitein die de leiding heeft over de havenkapiteinsdienst.

Haveninspecteurs kunnen zelf geen proces-verbaal opstellen met betrekking tot andere misdrijven die ze zouden vaststellen maar die buiten het kader van hun eigen bijzondere politiebevoegdheid voor de havenpolitieverordeningen vallen. In dat geval zullen ze verslag uitbrengen bij de havenkapitein, die proces-verbaal kan opstellen.

Artikel 13

Er wordt een nieuwe rang vastgesteld: die van havenagent. Dit artikel biedt een nieuwe mogelijkheid voor een havenbedrijf dat daar gebruik van wil maken.

De havenagenten werken onder het gezag van een havenkapitein of van een haveninspecteur. Ze zijn enkel bevoegd voor de uitvoering van de havenpolitieverordeningen en kunnen in dit verband bevelen geven, inbreuken vaststellen en zelf processen-verbaal opstellen. Hun politiebevoegdheid is evenwel beperkt tot het specifieke domein waarvoor ze door het havenbedrijf werden aangewezen. De beslissing van een havenbedrijf om een havenagent te ontslaan of uit zijn functie te ontheffen is onderworpen aan het advies van de havenkapitein die de leiding heeft over de havenkapiteinsdienst.

Indien een havenagent een overtreding vaststelt, kan hij de havenkapitein of haveninspecteur daarvan op de hoogte brengen zodat die tussenbeide kan komen en in de tussentijd het vervoermiddel waarvan een overtreder gebruik heeft gemaakt, kan aanhouden. Bij tussenkomst van een havenkapitein of haveninspecteur kan het vervoermiddel onderzocht worden.

Artikel 14

Deze bepaling herneemt het huidige artikel 8 van de wet van 5 mei 1936, met dien verstande dat verwezen wordt naar alle categorieën van personeelsleden die verbaliserend kunnen optreden en dat de bepaling "binnen de drie dagen overgezonden" wordt geschrapt en vervangen door de bepaling dat de processen-verbaal ter beschikking worden gesteld van de procureur des Konings, wat meer ruimte biedt voor invulling van de precieze modaliteiten. Er wordt tevens bepaald dat de processen-verbaal gelden tot bewijs van het tegendeel.

Voorts wordt een bepaling ingevoegd met betrekking tot vaststellingen op basis van bewijzen door onbemande, automatisch werkende toestellen. Deze vaststellingen gelden eveneens tot bewijs van het tegendeel. Indien een vaststelling gebeurt op basis van een onbemand, automatisch werkend toestel, wordt dit in het proces-verbaal vermeld.

Artikel 15

De huidige artikelen 10 en 11 van de wet van 5 mei 1936 worden herschreven. De geldboetes worden substantieel verhoogd. Gevangenisstraffen worden niet meer voorzien.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën:

- schendingen van administratieve verplichtingen die vervat zijn in de havenpolitieverordening (eerste lid);
- het negeren van een uitdrukkelijk bevel van een havenkapitein, haveninspecteur of havenagent, mondeling of door middel van seinen (tweede lid);
- andere opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde gedragingen die in strijd zijn met de havenpolitieverordeningen (derde lid);
- de voormelde categorieën, voor zover ze de veiligheid, het milieu of de exploitatie van de haven in het gedrang (kunnen) brengen (vierde lid).

Artikel 16

Het huidige artikel 12 van de wet van 5 mei 1936 wordt hernomen.

Artikel 17

Het huidige artikel 14 van de wet van 5 mei 1936 wordt herzien. Artikel 17, §1, stelt bij bepaalde inbreuken een systeem van onmiddellijke inning in. Een dergelijke onmiddellijke inning kan worden voorgesteld bij de lichtere inbreuken, vermeld in artikel 15, eerste en tweede lid, voor zover ze de veiligheid, het milieu of de exploitatie van de haven niet in het gedrang brengen of kunnen brengen (in dat geval zouden ze immers onder de toepassing van artikel 15, vierde lid, vallen). Het betreft enerzijds de schendingen van een administratieve verplichting die vervat is in de havenpolitieverordeningen, en anderzijds het negeren van een uitdrukkelijk bevel van een havenkapitein, een haveninspecteur of een havenagent. Onder administratieve verplichting worden bijvoorbeeld begrepen: het niet beschikken over een vereist certificaat of een vereiste vergunning, de niet-naleving van rapporterings- of aanmeldingsverplichtingen enzovoort. In de havenpolitieverordening zal worden verduidelijkt welke van de voorschriften zo'n administratieve verplichting inhouden.

Een dergelijk systeem van onmiddellijke inning maakt een snellere afhandeling van de lichtere overtredingen mogelijk. De bevoegdheid om een voorstel van onmiddellijke inning bij de overtreder te kunnen doen, komt toe aan de havenkapiteins, de haveninspecteurs of de agenten van havenpolitie. Dit alles gebeurt evenwel binnen de marges die de Vlaamse Regering heeft vastgesteld. Het bedrag van de geldboete dat kan worden voorgesteld bij onmiddellijke inning, zal door de Vlaamse Regering worden vastgesteld in verhouding tot de aard, de omvang en de ernst van de inbreuk. Het voorstel van decreet voorziet evenwel in een maximumbedrag voor een individuele inbreuk van 1000 euro voor onmiddellijke inning. De Vlaamse Regering kan bijgevolg in haar besluit tot vaststelling van het bedrag of de bedragen voor onmiddellijke inning op de verschillende lichtere inbreuken nooit een bedrag bepalen dat hoger is dan 1000 euro. De Vlaamse Regering zal ook het maximumbedrag van een inning bij samenloop van inbreuken vaststellen. Indien meerdere overtredingen tegelijkertijd ten laste van eenzelfde overtreder worden vastgesteld, zou dit aanleiding kunnen geven tot verschillende boetes met onmiddellijke inning. Het maximumbedrag waarvoor onmiddellijke inning kan worden voorgesteld, wordt door de Vlaamse Regering geplafonneerd. Als de som van de bedragen voor onmiddellijke inning hoger is dan dit maximumbedrag, kan geen onmiddellijke inning in de zin van dit voorstel van decreet worden voorgesteld. In dat geval zal ofwel toepassing kunnen worden gemaakt van artikel 17, §2, (mogelijkheid, voorbehouden aan de havenkapitein en haveninspecteurs, tot minnelijke schikking), ofwel zal het dossier rechtstreeks aan het parket worden bezorgd.

Bij het bedrag van de onmiddellijke inning of inningen worden, in tegenstelling tot de door de rechtbank opgelegde geldboetes en de minnelijke schikking van artikel 17, §2, geen opdecimen meer gevoegd.

De Vlaamse Regering stelt ook de termijn vast voor de betaling en de wijze waarop dat kan gebeuren. De betaling is steeds vrijwillig en heeft het verval van de strafvordering tot gevolg, behalve indien het openbaar ministerie acht een andere straf dan de voorgestelde geldboete te moeten vorderen binnen een termijn van drie maanden, te rekenen vanaf de dag van betaling. Dit doet geen afbreuk aan het recht dat de benadeelde partij heeft om voor het strafgerecht vergoeding van de veroorzaakte schade te eisen.

Dit systeem van onmiddellijke inning kan ook worden toegepast ten aanzien van inbreuken op de verordening voor het verkeer van havenvoertuigen tussen de laad- en loskaaien, de opslagplaatsen, de hangars en de magazijnen die binnen het havengebied liggen, zoals wordt bepaald in artikel 14bis, §4, eerste lid, 1°, van het Havendecreet. Het gaat dan om inbreuken die geen aanleiding hebben gegeven tot schade aan de openbare weg.

Daarnaast voorziet artikel 17, §2, bij ernstigere misdrijven in de mogelijkheid voor de havenkapitein en de haveninspecteur om een minnelijke schikking voor te stellen. Het betreft onder meer de gevallen waarbij opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gedragingen worden gepleegd die in strijd zijn met de havenpolitieverordeningen en die niet in aanmerking komen voor het systeem van de onmiddellijke inning, vastgesteld in paragraaf 1. Ook indien de voormelde gedragingen of de gedragingen die onder de toepassing van artikel 15, eerste en tweede lid, vallen, de veiligheid, het milieu of de exploitatie van de haven in het gedrang brengen of kunnen brengen, kan hiervoor een minnelijke schikking worden voorgesteld.

Binnen de havenkapiteinsdiensten is deze bevoegdheid enkel aan de havenkapiteins voorbehouden. Zij kunnen het bedrag van de geldboete voor minnelijke schikking zelf bepalen. Het bedrag van de geldboete die de havenkapiteins voorstellen, mag evenwel niet meer bedragen dan het maximum van de in het voorstel van decreet vastgestelde geldboete (cf. artikel 15) en dat bedrag wordt verhoogd met de opdecimen. Het spreekt voor zich dat het voorgestelde bedrag in verhouding moet staan tot de aard, de omvang en de ernst van het misdrijf.

De betalingstermijn en de wijze waarop betaald kan worden, zal door de Vlaamse Regering worden vastgesteld. De Vlaamse Regering is ertoe gehouden in een betalingstermijn van minstens vijftien dagen en maximaal drie maanden te voorzien.

Ook indien een minnelijke schikking conform artikel 17, §2, wordt voorgesteld, is de betaling vrijwillig en heeft ze het verval van de strafvordering tot gevolg, behalve indien het openbaar ministerie binnen drie maanden na de betaling van het bedrag acht een andere straf dan de door de havenkapitein vastgestelde geldboete te moeten vorderen en onverminderd het recht dat de benadeelde partij heeft om voor het strafgerecht vergoeding van de veroorzaakte schade te eisen.

Het voorstel van decreet voorziet voorts in bepalingen met betrekking tot het stellen van een borg of het storten van een som door de overtreder als waarborg voor de eventuele invordering van geldboetes en/of schadevergoedingen. Indien de overtreder deze borg niet kan betalen of weigert tot betaling over te gaan, kan de havenkapitein het vervoermiddel waarmee de overtreding begaan werd, aanhouden. Het risico en de kosten daarvan zijn ten laste van de overtreder.

Tot slot wordt in artikel 17 nog bepaald wat er gebeurt met het bedrag dat vrijwillig betaald werd of de borg die in consignatie is gegeven, of met het aangehouden vervoermiddel, afhankelijk van het gevolg van een eventuele strafprocedure voor de rechtbank.

Artikel 18

In de wet van 5 mei 1936 ontbreekt een omschrijving van de bevoegdheden die havenkapiteins hebben bij de uitoefening van hun taken (met uitzondering van de regeling in de haven van Brussel). Die bevoegdheden worden nu bepaald in het nieuwe artikel 18. Ook de bevoegdheden van de haveninspecteurs en van de havenagenten worden in dit artikel bepaald. Het spreekt voor zich dat de leden van de havenkapiteinsdienst hun rechten moeten uitoefenen op een manier die redelijkerwijs nodig is binnen hun bevoegdheden.

Artikel 18 bepaalt onder meer het volgende:

- de havenkapiteins, de haveninspecteurs en de havenagenten hebben de bevoegdheid om een vervoermiddel en/of zijn lading, alsook plaatsen in publieke en private gebouwen die zich binnen het havengebied bevinden, te betreden, te onderzoeken en te verzegelen. Ze kunnen die handelingen alleen uitvoeren als het gaat om plaatsen die geen woning uitmaken, aangezien die grondwettelijk

beschermd zijn, en op voorwaarde dat de bepalingen van het Internationaal Zeerecht worden nageleefd, indien die van toepassing zijn. De bevoegde leden van de havenkapiteinsdienst mogen daarbij het benodigde materiaal meenemen en in beslag nemen.

Voor gebouwen of vervoermiddelen die in eigendom of beheer zijn van de overheid, gelden striktere eisen. De leden van de havenkapiteinsdienst mogen hierbij immers geen afbreuk doen aan de uitoefening van overheidsdiensten (cf. vereiste tot continuïteit van de overheidsdiensten), noch aan de vereisten inzake inbeslagname van domeingoederen;

- de havenkapiteins, de haveninspecteurs en de havenagenten mogen zich inlichtingen en documenten doen verstrekken, ze kunnen inzage of een afschrift vorderen van alle noodzakelijke documenten, stukken, titels en andere informatiedragers, of ze kunnen die bij zich houden of meenemen voor de periode die vereist is om hun taken uit te voeren. Ze kunnen de identiteit van personen controleren, hen verhoren en alle nuttige vaststellingen doen.

Hierbij zal rekening moeten worden gehouden met de vertrouwelijkheid van informatie waarvan inzage wordt verkregen en/of met discretieplichten. In dit verband kan worden verwezen naar de statuten en arbeidsreglementen die binnen de havenbedrijven zijn aangenomen, en ook naar artikel 458 van het Strafwetboek, dat bepaalt dat personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, en die dit beroepsgeheim schenden door bekendmaking, onder bepaalde omstandigheden strafrechtelijk kunnen worden bestraft;

- voor zover dat noodzakelijk is voor het onderzoek mogen ze vervoermiddelen onderzoeken of laten onderzoeken, voor onderzoek aanhouden, naar een bepaalde plaats overbrengen om ze te laten onderzoeken, of het bevel geven om ze te lossen of te laden. Ze kunnen ook ladingen onderzoeken;
- ze kunnen zaken meten of laten meten, en ze analyseren of laten analyseren. Ze kunnen verpakkingen openen, monsters nemen, en zaken voor verder onderzoek meenemen voor de tijd die nodig is om hun taken uit te voeren. Deze monsternemingen, metingen en analyses worden uitgevoerd door de bevoegde personeelsleden van de havenkapiteinsdienst, of door daartoe erkende laboratoria of deskundigen (als er een erkenning bestaat). De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor het uitvoeren van monsternemingen, metingen, beproevingen en analyses. In het voorstel van decreet wordt in een regeling voorzien voor de geldigheid van de analyses en monsternemingen;
- wanneer op basis van het onderzoek een inbreuk werd vastgesteld, zijn de overtreeders ertoe gehouden de uitgaven van de havenkapiteinsdienst ten gevolge van de onderzoeksdaden terug te betalen, zelfs indien op de vaststelling geen strafrechtelijke veroordeling volgt. Enkel in geval van onredelijke belemmering van de normale handelsexploitatie kunnen de rechtsonderhorigen die aan onderzoeksdaden of bevelen worden onderworpen, aanspraak maken op enige vorm van schadeloosstelling;
- er wordt ook voorzien in de mogelijkheid om veiligheidsmaatregelen op te leggen ten aanzien van een gezagvoerder, dan wel de eigenaar of beheerder van een vervoermiddel en/of de lading. Die maatregelen kunnen worden getroffen in geval van ongeval of als de veiligheid, het milieu of de exploitatie van de haven in het gedrang kan komen;
- bij de uitoefening van hun rechten mogen de havenkapiteins, de haveninspecteurs en de havenagenten zich laten bijstaan door personen die ze daartoe op grond van hun deskundigheid hebben aangewezen. In een protocol tussen instanties kan bijvoorbeeld ook geregeld worden dat de havenkapiteins en de haveninspecteurs bijstand kunnen vorderen van de politie, onder wie de ambtenaren van de scheepvaartcontrole en de Federale Politie.

Artikelen 19 tot en met 23

Deze artikelen zijn het gevolg van de opheffing van de wet van 5 mei 1936 of beogen de overgang naar het nieuwe voorstel van decreet te regelen. Zo wordt bijvoorbeeld bepaald dat de bestaande havenpolitieverordeningen geldig blijven tot op het moment dat ze vervangen worden door een havenpolitieverordening, vastgesteld op basis van het nieuwe voorstel van decreet.

Annick DE RIDDER
Dirk DE KORT
Sas VAN ROUVEROIJ
Bert MAERTENS
Martine FOURNIER
Paul VAN MIERT

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° het decreet van 2 maart 1999: het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens;
- 2° havenbedrijf: een havenbedrijf als vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 2 maart 1999;
- 3° havengebied: een havengebied als vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 2 maart 1999;
- 4° havenpolitieverordening: een door het havenbedrijf uitgevaardigd reglement van bijzondere administratieve politie inzake de goederenbehandeling en opslag, het in- en ontschepen van passagiers, de toegankelijkheid en de verkeersafwikkeling in het havengebied, en de vrijwaring van het milieu en de veiligheid van het havengebied;
- 5° gezagvoerder: elke persoon aan wie het bevel over het vervoermiddel is toevertrouwd of die het feitelijke bevel voert;
- 6° vervoermiddel: elk bemand of onbemand vaar- of voertuig over land, te water of in de lucht dat zich al dan niet op eigen krachten kan verplaatsen;
- 7° lading: de vracht die door middel van een vervoermiddel wordt verplaatst, met inbegrip van het eventuele toebehoren en de verpakking.

Art. 3. Dit decreet is van toepassing op de havenkapiteinsdienst die ressorteert onder een havenbedrijf.

Art. 4. De havenkapiteinsdienst is belast met het nemen van alle maatregelen ter vrijwaring van de openbare orde, de rust, de veiligheid van de exploitatie van de haven en het milieu in het havengebied. De havenkapiteinsdienst houdt toezicht op en handhaaft de havenpolitieverordeningen.

Het havenbedrijf legt de havenpolitieverordeningen ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering. Het besluit van de Vlaamse Regering houdende goedkeuring of weigering van de havenpolitieverordeningen wordt genomen binnen negentig dagen na ontvangst van het verzoek tot goedkeuring. Als binnen die termijn geen beslissing is genomen, wordt de goedkeuring geacht te zijn verworven. Nadat de goedkeuring is verworven of wordt geacht te zijn verworven, laat het havenbedrijf de vaststelling van havenpolitieverordeningen in het Belgisch Staatsblad bekendmaken. De havenpolitieverordeningen treden in werking op de dag van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Het havenbedrijf bepaalt de betrokkenheid van de havenkapiteinsdienst bij de uitoefening van de havenbestuurlijke bevoegdheden, vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens, die niet behoren tot de bijzondere administratieve politie in het havengebied.

Art. 5. Het havenbedrijf bepaalt de werking van de havenkapiteinsdienst.

Een havenbedrijf kan met andere instanties een overeenkomst sluiten met betrekking tot de samenwerking bij de uitvoering van politionele taken, onder meer wat de geografische afbakening van hun bevoegdheden of taakverdeling betreft. Een dergelijke overeenkomst, die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd, heeft bindende kracht ten aanzien van derden.

Art. 6. De personeelsleden van de havenkapiteinsdienst aan wie politionele bevoegdheden zijn toegekend, kunnen zowel statutaire als contractuele personeelsleden zijn.

Art. 7. In het kader van de activiteiten, vermeld in artikel 4, eerste lid, treden de personeelsleden van het havenbedrijf die behoren tot de havenkapiteinsdienst, onafhankelijk van het havenbedrijf op.

Art. 8. Indien in het kader van een activiteit als vermeld in artikel 4, eerste lid, door een handeling, door een beslissing of door verzuim van een personeelslid van het havenbedrijf dat behoort tot de havenkapiteinsdienst, schade is veroorzaakt, is dat personeelslid niet aansprakelijk, tenzij opzet of grove schuld van het betrokken personeelslid kan worden aangetoond.

Het personeelslid is tot het vergoeden van de door zijn grove schuld of opzet veroorzaakte schade slechts gehouden tot een beperkt bedrag per schadeverwekkende gebeurtenis. De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag, zonder dat dit hoger mag zijn dan 10.000 euro per schadeverwekkende gebeurtenis.

Art. 9. Elke havenkapiteinsdienst staat onder het gezag en de leiding van een of meer havenkapiteins, eventueel bijgestaan in hun ambtsplichten door havenluitenants, haveninspecteurs en havenagenten. Het havenbedrijf legt de functies vast die door personeelsleden met de rang van havenluitenant, haveninspecteur of havenagent moeten worden bekleed.

Als verschillende havenkapiteins benoemd of aangesteld zijn, wijst het havenbedrijf de havenkapitein aan, aan wie de andere havenkapiteins ondergeschikt zijn.

Art. 10. §1. De havenkapiteins zijn bevoegd om ter uitvoering van de havenpolitieverordeningen bevelen te geven, inbreuken vast te stellen en er proces-verbaal van op te stellen.

Ze worden door het havenbedrijf benoemd of aangeworven, en ontslagen of uit hun functie ontheven. De beslissing van een havenbedrijf om een havenkapitein te ontslaan of uit zijn functie te ontheffen, is onderworpen aan de goedkeuring van de Vlaamse Regering. In afwachting van de goedkeuring daarvan wordt de havenkapitein tijdelijk uit zijn functie ontheven. Het besluit van de Vlaamse Regering houdende goedkeuring of weigering van ontslag of ontheffing uit de functie wordt genomen binnen negentig kalenderdagen na de ontvangst van het per aangetekende brief verstuurd verzoek tot goedkeuring van het ontslag of de ontheffing uit de functie. Als de Vlaamse Regering binnen die termijn geen beslissing heeft genomen, wordt de goedkeuring geacht te zijn verworven en is het ontslag of de ontheffing uit de functie definitief. Als de Vlaamse Regering het ontslag of de ontheffing uit de functie heeft goedgekeurd of als de termijn van negentig dagen is verstreken zonder dat de Vlaamse Regering een beslissing heeft genomen, gaat dat ontslag of die ontheffing uit de functie in op de datum van de beslissing van het havenbedrijf.

De vereiste van een beslissing van de Vlaamse Regering, vermeld in het tweede lid, vindt evenwel geen toepassing indien het gaat om een personeelslid dat in dienst is genomen met een arbeidsovereenkomst en ten aanzien van wie het havenbedrijf zich gehouden ziet tot een ontslag om dringende reden.

§2. Naast de bijzondere politiebevoegdheden, vermeld in artikel 4, eerste lid, en onverminderd de ambtsplichten die aan alle andere bevoegde officieren en agenten van gerechtelijke politie zijn opgelegd, kunnen de havenkapiteins de overtredingen van alle andere wetten en reglementen dan die, vermeld in artikel 4, eerste lid, alsmede alle andere misdrijven binnen het havengebied, opsporen, vaststellen en er proces-verbaal van opstellen.

§3. De havenkapiteins zijn, in de uitoefening van hun ambtsplichten, officieren van gerechtelijke politie, hulpofficieren van de procureur des Konings.

§4. Om benoemd te worden tot of aangeworven te worden als havenkapitein moet de kandidaat voldoen aan één van de volgende voorwaarden:

- 1° houder zijn of geweest zijn van een STCW'95-certificaat van master voor zeeschepen met een brutotonnage van 3000 of meer, en houder zijn van een bachelor- of masterdiploma in de nautische wetenschappen;
- 2° houder zijn van een brevet van kapitein ter lange omvaart;
- 3° houder zijn van een diploma van licentiaat of master in de nautische wetenschappen, ten minste 24 maanden effectieve vaart verricht hebben als hoofd van de wacht op zeeschepen met een brutotonnage van 3000 of meer, en gedurende ten minste drie jaar een door het havenbedrijf als relevant omschreven ambt hebben uitgeoefend;
- 4° officier zijn of geweest zijn bij de marine, ten minste 24 maanden effectieve vaart verricht hebben op zeeschepen met een brutotonnage van 3000 of meer en er een functie hebben uitgeoefend die direct betrekking had op het vaarwezen of de veiligheid van het schip in effectieve vaart.

Alvorens in dienst te treden leggen de havenkapiteins de eed af voor de rechtbank van eerste aanleg.

§5. Het havenbedrijf bepaalt de tuchtstraffen of sancties voor een havenkapitein. Het havenbedrijf kan tuchtstraffen of sancties, met uitzondering van ontslag of ontheffing uit de functie met toepassing van artikel 10, §1, wegens een fout die werd begaan in de uitoefening van het ambt van gerechtelijke politie, alleen opleggen na een advies van de procureur-generaal dat het voorstel van het havenbedrijf daartoe goedkeurt.

Art. 11. Voor zover de aard en de uitgebreidheid van de bevoegdheden van de havenkapiteinsdienst dat vereisen, kan het havenbedrijf havenluitnants aanwerven of benoemen. De havenluitnants werken onder het gezag van een havenkapitein. Ze staan de havenkapitein bij in al zijn ambtsplichten. Ze brengen over alle vastgestelde misdrijven verslag uit bij de havenkapitein, die proces-verbaal opmaakt.

Art. 12. Voor zover de aard en de uitgebreidheid van de bevoegdheden van de havenkapiteinsdienst dat vereisen, kan het havenbedrijf haveninspecteurs aanwerven of benoemen. De beslissing van een havenbedrijf om een haveninspecteur te ontslaan of uit zijn functie te ontheffen is onderworpen aan het advies van de havenkapitein die de leiding heeft over de havenkapiteinsdienst.

De haveninspecteurs werken onder het gezag van een havenkapitein. Ze zijn bevoegd om ter uitvoering van de havenpolitieverordeningen bevelen te geven, inbreuken vast te stellen en er proces-verbaal van op te stellen.

De haveninspecteurs zijn in de uitoefening van hun ambtsplichten in het kader van artikel 4, eerste lid, officieren van gerechtelijke politie.

Om benoemd te worden tot of aangeworven te worden als haveninspecteur moet de kandidaat houder zijn van een master- of licentiaatsdiploma, of gedurende ten minste vijf jaar een door het havenbedrijf als relevant omschreven functie hebben uitgeoefend.

Alvorens in dienst te treden leggen de haveninspecteurs de eed af voor de rechtbank van eerste aanleg.

De haveninspecteurs brengen over alle andere misdrijven dan die, vermeld in artikel 4, eerste lid, verslag uit bij de havenkapitein, die proces-verbaal kan opmaken.

Art. 13. §1. Voor zover de aard en de uitgebreidheid van de bevoegdheden van de havenkapiteinsdienst dat vereisen, kan het havenbedrijf havenagenten aanwerven of benoemen. De beslissing van een havenbedrijf om een havenagent te ontslaan of uit zijn functie te ontheffen is onderworpen aan het advies van de havenkapitein die de leiding heeft over de havenkapiteinsdienst. De havenagenten werken onder het gezag van een havenkapitein of een haveninspecteur.

Alvorens in dienst te treden leggen de havenagenten de eed af voor de rechtbank van eerste aanleg.

§2. De havenagenten zijn bevoegd om ter uitvoering van de havenpolitieverordeningen bevelen te geven, inbreuken vast te stellen en er proces-verbaal van op te stellen. Die politiebevoegdheid is beperkt tot het domein van de taakomschrijving die het havenbedrijf voor de havenagent heeft opgesteld.

§3. De havenagenten kunnen het vervoermiddel waarvan een overtreder vermoedelijk gebruik heeft gemaakt, aanhouden tot de tussenkomst van een havenkapitein of een haveninspecteur, die ze onmiddellijk op de hoogte brengen. Het vervoermiddel kan vervolgens onder de voorwaarden, vermeld in artikel 18, worden doorzocht.

Art. 14. De processen-verbaal die de leden van de havenkapiteinsdienst, vermeld in artikel 10, 12 en 13, hebben opgemaakt, worden op de havenkapiteinsdienst geregistreerd en ter beschikking gesteld van de procureur des Konings. De processen-verbaal gelden tot bewijs van het tegendeel.

De vaststellingen, gesteund op materiële bewijsmiddelen die door onbemande, automatisch werkende toestellen worden opgeleverd, hebben bewijskracht zolang het tegendeel niet bewezen is, als het gaat om overtredingen van dit decreet. Als een overtreding werd vastgesteld door onbemande, automatisch werkende toestellen, wordt er melding van gemaakt in het proces-verbaal.

Art. 15. Eenieder die een schending begaat van een louter administratieve verplichting, vervat in de havenpolitieverordening, wordt gestraft met een geldboete van 25 euro tot 1000 euro. De havenpolitieverordening bepaalt welke van haar voorschriften een administratieve verplichting inhouden.

Eenieder die een uitdrukkelijk bevel van een havenkapitein, een haveninspecteur of een havenagent negeert, ofwel mondeling ofwel door middel van seinen, wordt gestraft met een geldboete van 50 euro tot 2500 euro.

Andere opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde gedragingen die in strijd zijn met de havenpolitieverordeningen, worden gestraft met een geldboete van 125 tot 25.000 euro.

Als de gedragingen, vermeld in het eerste tot en met het derde lid, de veiligheid, het milieu of de exploitatie van de haven in het gedrang brengen of kunnen brengen, worden ze gestraft met een geldboete van 250 euro tot 50.000 euro.

In geval van herhaling van hetzelfde misdrijf worden de minimale en maximale straffen, vermeld in het eerste tot en met het vierde lid, verdubbeld.

Art. 16. De bepalingen van boek I van het Strafwetboek zijn zonder uitzondering toepasselijk op de misdrijven, vermeld in artikel 15.

Art. 17. §1. Als een misdrijf als vermeld in artikel 15, eerste of tweede lid, of als een inbreuk op de verordening voor het verkeer van havenvoertuigen als vermeld in artikel 14bis, §4, eerste lid, 1°, van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens werd vastgesteld, kan de havenkapitein, de haveninspecteur of de havenagent de overtreder voorstellen het bedrag van een door de Vlaamse Regering vastgestelde geldboete onmiddellijk te betalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor die onmiddellijke inning, waaronder het bedrag voor onmiddellijke inning van de geldboete, in verhouding tot de aard, de omvang en de ernst van de inbreuk. Het bedrag voor onmiddellijke inning van de geldboete voor een individuele inbreuk bedraagt maximaal 1000 euro. De Vlaamse Regering bepaalt ook het maximumbedrag dat in het kader van een onmiddellijke inning kan worden betaald in geval van de eendaadse of meerdadse samenloop van misdrijven.

De Vlaamse Regering bepaalt de termijn waarbinnen de overtreder die geldboete moet betalen en de wijze waarop die betaling kan gebeuren.

§2. Voor zover het gaat om een misdrijf als vermeld in artikel 15, derde of vierde lid, of een inbreuk op de verordening voor het verkeer van havenvoertuigen als vermeld in artikel 14bis, §4, eerste lid, 2°, van het decreet van 2 maart 1999 of voor zover het gaat om een misdrijf of een samenloop van misdrijven waarvoor geen onmiddellijke inning van de geldboete met toepassing van paragraaf 1 kan worden voorgesteld, kan de havenkapitein het bedrag van de geldboete bepalen. Die geldboete mag niet meer bedragen dan het maximumbedrag van de geldboete, vermeld in artikel 15, derde, vierde of vijfde lid, verhoogd met de opdecimen, en moet in verhouding staan tot de aard, de omvang en de ernst van het misdrijf. De Vlaamse Regering bepaalt de termijn waarbinnen de overtreder de geldboete uiterlijk moet betalen en de wijze waarop die betaling kan gebeuren. De betalings-termijn die de Vlaamse Regering heeft vastgesteld, bedraagt ten minste vijftien dagen en ten hoogste drie maanden.

§3. Indien de overtreder met inachtneming van de bepalingen, vermeld in paragraaf 1 en 2, overgaat tot de betaling van de daarin vermelde som, heeft die betaling verval van strafvordering tot gevolg, behalve indien het openbaar ministerie binnen drie maanden, te rekenen vanaf de dag van de betaling, de overtreder op de hoogte brengt van zijn voornemen om een andere straf te vorderen dan de geldboete die de havenkapitein, de haveninspecteur of de havenagent heeft opgelegd en onverminderd het recht dat de benadeelde partij heeft om voor het strafgerecht de vergoeding van de veroorzaakte schade te eisen.

Het recht om aan de overtreder de betaling van een geldboete voor te stellen waarvan de betaling de strafvordering doet vervallen, kan niet worden uitgeoefend als de zaak reeds bij de rechtbank aanhangig is gemaakt of als de onderzoeksrechter het instellen van een onderzoek heeft gevorderd.

Indien de overtreder niet tijdig overgaat tot betaling, wordt hij geacht de geldboete niet te hebben aanvaard en is er geen verval van strafvordering.

§4. De overtreder kan bovendien verplicht worden een borg te stellen of een bepaalde som te storten als waarborg voor de eventuele invordering van de geldboeten en/of van de schadevergoedingen waartoe hij kan worden veroordeeld.

Bij onmogelijkheid of weigering om aan die verplichting te voldoen kan het vervoermiddel waarmee de overtreding begaan werd, door de havenkapiteins aangehouden worden.

In dat geval wordt de gezagvoerder, dan wel de eigenaar of beheerder van het aangehouden vervoermiddel schriftelijk op de hoogte gebracht van de reden van de weigering tot vertrek. Het risico en de kosten voor het vervoermiddel blijven tijdens de duur van de aanhouding ten laste van de overtreder. De aanhouding van het vervoermiddel wordt opgeheven nadat het bewijs geleverd werd dat de borg werd gesteld of de som die als waarborg moet worden gegeven, werd gestort en de eventuele bewaringskosten van het vervoermiddel betaald werden.

§5. Indien het openbaar ministerie de strafvordering instelt en dat leidt tot een veroordeling van de betrokkene, wordt de geheven of de gewaarborgde som voor de geldboetes toegerekend op de aan de Staat verschuldigde gerechtskosten en op de uitgesproken geldboete. Het eventuele overschot wordt terugbetaald. Het in voorkomend geval aangehouden vervoermiddel wordt vrijgegeven na betaling van de gerechtskosten en de uitgesproken geldboete, en nadat het bewijs geleverd wordt dat de eventuele bewaringskosten van het vervoermiddel betaald zijn.

In geval van vrijspraak wordt de geheven som terugbetaald of wordt de gewaarborgde som voor de geldboetes vrijgegeven, en wordt het in voorkomend geval aangehouden vervoermiddel teruggegeven.

In geval van voorwaardelijke veroordeling wordt de geheven som terugbetaald of wordt de gewaarborgde som voor de geldboetes vrijgegeven na aftrek van de gerechtskosten. Het in voorkomend geval aangehouden vervoermiddel wordt teruggegeven nadat de gerechtskosten betaald zijn en het bewijs geleverd wordt dat de eventuele bewaringskosten van het voertuig betaald zijn.

De gewaarborgde som voor de geldboetes of het in beslag genomen voertuig wordt opnieuw vrijgegeven nadat het openbaar ministerie beslist heeft geen vervolging in te stellen, of als de strafvordering vervallen of verjaard is.

§6. De havenkapiteins houden op expliciet verzoek van de betrokken instantie ook een vervoermiddel aan ten laste waarvan geldboetes of andere schuldvorderingen van de Vlaamse Gemeenschap, van het Vlaamse Gewest of van een havenbedrijf die niet deugdelijk werden gewaarborgd, zijn blijven bestaan. In dat geval wordt de gezagvoerder, dan wel de eigenaar of beheerder van het aangehouden vervoermiddel schriftelijk op de hoogte gebracht van de reden waarom het vervoermiddel niet mag vertrekken.

Art. 18. §1. De havenkapiteins, de haveninspecteurs en de havenagenten mogen op elk moment een vervoermiddel en/of lading, alsook plaatsen in publieke en private gebouwen die zich binnen het havengebied bevinden, betreden, onderzoeken en verzegelen, op voorwaarde dat die plaatsen geen woning uitmaken in de zin van artikel 15 van de Grondwet en de bepalingen van het internationaal zeerecht worden nageleefd. Ze mogen daarbij het benodigde materiaal meenemen en in beslag nemen. Ze mogen hierbij geen afbreuk doen aan de uitoefening van overheidsdiensten, noch aan de vereisten inzake inbeslagname van domeingoederen.

Zonder afbreuk te doen aan de regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer kunnen de havenkapiteins, de haveninspecteurs en de havenagenten vaststellingen doen met audiovisuele middelen.

Bij de uitoefening van hun rechten, vermeld in deze paragraaf, mogen de havenkapiteins, de haveninspecteurs en de havenagenten zich laten bijstaan door personen die ze daartoe op grond van hun deskundigheid hebben aangewezen.

De havenkapiteins, de haveninspecteurs en de havenagenten mogen zich alle nodige inlichtingen en documenten doen verstrekken, en kunnen inzage vorderen van alle noodzakelijke documenten, stukken, titels en andere informatiedragers.

Ze mogen zich die informatiedragers laten voorleggen op de plaats die ze zelf aanwijzen. Ze mogen van de documenten en informatiedragers een afschrift vragen of nemen, of die tegen ontvangstbewijs bij zich houden of meenemen voor de periode die vereist is om hun taken uit te voeren. Ze kunnen de identiteit van personen controleren, hen verhoren en alle nuttige vaststellingen doen.

Eenieder die een vervoermiddel, lading of gebouw als in dit artikel vermeld onder zijn beheer heeft, is ertoe gehouden zijn medewerking te verlenen aan de havenkapiteins, haveninspecteurs en havenagenten.

Voor zover dat noodzakelijk is voor het onderzoek mogen de havenkapiteins, de haveninspecteurs en de havenagenten vervoermiddelen onderzoeken of laten onderzoeken, of voor onderzoek aanhouden, daartoe naar een bepaalde plaats overbrengen of het bevel geven om het vervoermiddel te lossen of te laden.

Ze kunnen alle ladingen onderzoeken, met inbegrip van ladingen die zich op kades, op publieke of private haventerreinen, of in opslagplaatsen bevinden en die bestemd zijn voor of afkomstig zijn van vervoer.

Ze kunnen zaken meten of laten meten en ze analyseren of laten analyseren. Ze kunnen verpakkingen openen, monsters nemen en zaken tegen ontvangstbewijs voor verder onderzoek meenemen voor de tijd die nodig is om hun taken uit te voeren. Ze kunnen de technische middelen en het personeel die nodig zijn om de monsterneming of het onderzoek uit te voeren, opvorderen van de houder van de te onderzoeken zaken of ladingen. Ze mogen gedurende de tijd die noodzakelijk is voor het onderzoek het vervoer, het gebruik en de verwerking van zaken verbieden.

De monsternemingen, metingen, beproevingen en analyses worden uitgevoerd door de bevoegde personeelsleden van de havenkapiteinsdienst of door daartoe erkende laboratoria of deskundigen. Als er voor een specifieke monsterneming, meting, beproeving of analyse geen erkenning bestaat, wordt die monsterneming, meting, beproeving of analyse uitgevoerd door de bevoegde personeelsleden van de havenkapiteinsdienst of door de geaccrediteerde laboratoria, volgens een referentiemeetmethode of, bij gebrek daaraan, volgens een methode die de door de Vlaamse Regering daarvoor aangewezen instantie aanvaardt. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor het uitvoeren van monsternemingen, metingen, beproevingen en analyses. Ze kan de regels bepalen voor de erkenning van laboratoria en deskundigen. Ze kan tevens de voorwaarden bepalen waaraan bij gebruik van de erkenning moet worden voldaan.

De analysemethoden die worden aanvaard, worden verondersteld wetenschappelijk geldig te zijn tot bewijs van het tegendeel. Er wordt van uitgegaan dat de bevoegde personeelsleden van de havenkapiteinsdienst en de erkende laboratoria of deskundigen de monsterneming, de analyses van monsters en de bewaarprocedures hebben uitgevoerd in overeenstemming met de geldende normen, tot bewijs van het tegendeel. Indien wordt aangetoond dat eventuele onregelmatigheden niet tot een afwijkend analyseresultaat hebben geleid, blijven de resultaten van de analyses geldig. Personen tegen wie de analyseresultaten worden ingeroepen, hebben het recht om binnen veertien dagen nadat ze van de analyseresultaten op de hoogte werden gebracht, een tweede monster te laten onderzoeken door een erkend laboratorium of een erkende deskundige van hun keuze.

Als er op basis van het onderzoek een inbreuk wordt vastgesteld, zijn de overtreders ertoe gehouden de uitgaven van de havenkapiteinsdienst als gevolg van de onderzoeksdaden, vermeld in deze paragraaf, terug te betalen, zelfs indien op de vaststelling geen strafrechtelijke veroordeling volgt.

Behoudens in geval van onredelijke belemmering van de normale handels-exploitatie kunnen de rechtsonderhorigen die aan de onderzoeksdaeden of bevelen, vermeld in deze paragraaf, worden onderworpen, geen aanspraak maken op enige vorm van schadeloosstelling.

§2. In geval van een ongeval of als de veiligheid, het milieu of de exploitatie van de haven in het gedrang komt, kunnen de havenkapiteins en de haveninspecteurs, bijgestaan door de havenagenten, veiligheidsmaatregelen opleggen ten aanzien van een gezagvoerder, dan wel de eigenaar of beheerder van een vervoermiddel en/of de lading waarvoor de veiligheidsmaatregelen zich opdringen. Indien de gezagvoerder, dan wel de eigenaar of beheerder afwezig is of weigert mee te werken aan de veiligheidsmaatregelen die de havenkapiteins en haveninspecteurs hebben opgelegd, kunnen de maatregelen gedwongen uitgevoerd worden op risico en op kosten van de betrokken gezagvoerder, dan wel de eigenaar of beheerder. Het desbetreffende vervoermiddel en/of de lading kunnen geheel of gedeeltelijk op risico en op kosten van de voornoemde personen worden aangehouden zolang de gemaakte kosten niet werden terugbetaald of zolang geen door de havenkapiteinsdienst aanvaarde waarborg werd verstrekt die voldoende is voor de dekking van alle gemaakte kosten, met inbegrip van de bewaringskosten.

Art. 19. In artikel 14 van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens wordt de zinsnede "havenkapiteindienst opgericht overeenkomstig de wettelijke regeling van 15 mei 1936 op de havenkapiteindiensten" vervangen door het woord "havenkapiteinsdienst".

Art. 20. In artikel 14bis, paragraaf 4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 28 maart 2014, wordt de zin "De artikelen 13 en 14, eerste en tweede lid, van de wet van 5 mei 1936 tot vaststelling van het statuut der havenkapiteins gelden voor de inbreuken op de verordening, vermeld in paragraaf 1." vervangen door de zin "Inbreuken op de verordening, vermeld in paragraaf 1, behoren tot de bevoegdheid van de havenkapiteinsdienst."

Art. 21. In artikel 18bis van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht, ingevoegd bij het decreet van 23 december 2016, wordt de zin "De werking en de organisatie van de havenkapiteinsdienst worden geregeld door de wet van 5 mei 1936 tot vaststelling van het statuut der havenkapiteins." opgeheven.

Art. 22. De havenpolitieverordeningen die bestaan op de datum van de inwerking-treding van dit decreet, blijven geldig tot ze vervangen worden door een verorde-ning die op basis van artikel 4, tweede lid, van dit decreet is vastgesteld.

Art. 23. De wet van 5 mei 1936 tot vaststelling van het statuut der havenkapi-teins, gewijzigd bij de wet van 3 mei 1999, het decreet van 16 juni 2006 en het decreet van 27 mei 2011, wordt opgeheven voor wat het Vlaamse Gewest betreft.

Annick DE RIDDER
Dirk DE KORT
Sas VAN ROUVEROIJ
Bert MAERTENS
Martine FOURNIER
Paul VAN MIERT